

Tummas Arabo, fyrrverandi fiskimálaráðharri:

Ber ótta fyri nýggjum loynikróki norðanfyri

-Ætlanin at geva landsstýrinum heimild at áseta landingarbann var skilagóð, og hon hevði komið serliga væl við upp á longri sikt. Tá høvdu vit lættari kunnað forðað stórum útlendskum fiskiflotum at leggja á eitt nú norðhavssildina, sum einferð fer at síggjast aftur í altjóða sjógvi. Landingarbann skuldi vera eitt av amboðunum at verja stovrnarnar í Norðuratlantshavi móti skipum úr fjarstoknum londum.

Hetta sigur Tummas Arabo, sum nú ber ótta fyri, at vit kunnu fáa eina nógv størri loynikrók norðan fyri millum Føroyar, Ísland og Noreg. Og tað eru so ókara egnu menn, sum hava slóðað fyri hesum við at lata skip síni skráseta í øðrum londum og at leggja á felags toskastovnin í Barentshavinum. Vit spurdu fyrst Tummas Arabo, hvørjar viðmerkingar hann hevur til mongu atfinningarnar frá einum av undangongumonnunum fyri loynikróksfiskiskapinum, Jørmundi Vágadal!

Jørmund Vágadal rópar upp um Svalbardsáttmála og rættindi í Barentshavinum. Hvussu ætlar hann at fáa føroysk rættindi í Barentshavinum undir Látinamerikonum flaggi spyr Tummas Arabo og heldur fram:

-Skulu føroyingar seta sína vælførd upp á spæl fyri tað hesin maðurin, ið als ikki rindar skatt í Føroyum, fyrtekur sær spyr Tummas Arabo, sum visir á, at tað varð ein so hárfín javnvág í kvotunum í Barentshavinum, tá hann varð í Tinganesi, at tað er stórt spell, at lenda javnvág nú hevur flutt seg.

Góð viðurskifti við russar

Tummas Arabo dylur ikki fyri sínum ótta fyri tí, sum nú fer at henda. Hann heldur tað vera sera óheppið, at vit hava sett kila í annars góðu viðurskiftini við russar.

-Eg er bangin fyri, at har er ein kavabóltur farin á rull, sum bara verður stórri og stórri. Nú havi eg sjálvur havt nógv við russar at gera seinastu árin og kenni teir rættiliga væl. Teir eru rættiliga áfallandi. Eru teir góðir við teg, so eru teir góðir við teg. Men teir eru stoltir menn, so vendir tú teimum baki, so kemur tú at merkja tað.

Vit vísu russum stóra vælvild nokur ár herfyri við at lata teimum svartakjafi, tá eingin toskur varð til okkum í Barentshavinum. Hetta var ein vinatænasta, sum teir ikki gloymdu okkum. Men tað er greitt, at eitt goodwill kann eisini slíft upp sum nú tá vit ikki vildu lurtu eftir teirra ávaringum.

Tummas Arabo er vónsvikin av, at núverandi landsstýri ikki er hildið fram við somu kós sum tað undanfarna. Høvði tað gjørd tað, høvdu vit fríð á hesum

Stóri Loynikrókurin, sum Tummas Arabo tosar um, er altjóða sjógvurin norðan fyri millum Føroyar, Ísland og Noreg. Mynd kalmar

øki. Vit gera tó ikki annað enn at stríðast antin móti øðrum ella innanhýsis og vit tapa alla tíðina.

Tað tænar ongum endamáli at fara í kríggj hvørki við norðmenn ella russar. Eg havi sagt tað áður í Sosi-

alimum og vil fegin endurtaka tað: kanst tú ikki vinna eitt slíkt kríggj, so mást tú gera tær greitt

frammanundan, um tú hevur ráð at tapa.

Vit gjørdu rætt

-Tað er utey, sum í dag vilja geva tær alla skyldina fyri støðuna, sum hevur tikið seg upp og leggja teg unair at hava givið norðmonnum og russum lyfti um landingarbann?

-Tað hava vit ikki gjørt. Tá norðmenn bóðu um at tosa við okkum um fiskiskapin í Loynikrókinum søgdu teir, at teir vildu ábyrgja okkum henda fiskiskap og gjørdur annars púra greitt, at kom tað hartil, at vit fóru at loyva hesum skipum at landa í Føroyum, so kundi tað henda, at teir fóru at móttrokna í kvotunum.

Hetta gjørdi eg vart við í Føroyum bæði fyri Reiðarafelagnum, bankunum, flakavirkjunum o.s., og støðan hjá øllum teimum var tann, at tað var rætt at halda ein lágan profil í hesum máli.

Tí skilir Tummas Arabo ikki, at formaðurin í Reiðarafelagnum nú skal hava eina heilt aðra støðu.

Kann vera EU sum er orsøkin

-Eg veit ikki um tað er rætt, men tað fyrkemur mær sum um at tað kanska er ein ávis langúðar politisk ætlan við hesi nýggju støðutakanini í Føroyum. Allir teir, sum nú siga: latið okkum fáa kríggj við norðmenn, teir vilja allir sum ein inn í EU.

-Men hví heldur tú at so nógvir nú leggja upp til at stríðast við norðmenn?

-Sjálvandi tí, at teir vilja hava eina provokation eystureftr, tí so verður ein vegur, og hann er inn í EU. Hvørki sambandsflokkurin ella Jørmund Vágadal hava nakað móti, at Føroyar fara upp í EU - og kann ein træta við norðmenn hjálpa til, so

að fint hjá teimum.

Tummas Arabo sigur, at tá vit koma út í næsta ár, tá fara vit at merkja avleiðingarnar av ongan sáttmála at hava við norðmenn.

Í klemmu millum íslendingar og norðmenn
Fyrrverandi fiskimálaráðharrin er annars stórliga bangin fyri, at Føroyar skulu koma at liggja í klemmu millum íslendingar og norðmenn.

-Íslendingar eru klókir. Nú lofta teir støðuni. Teir krevja kvotu frá norðmonnum og lata so norðmonnum nakað av fiski á teirra øki afturfyri. So skoyta teir upp í avtaluna, at allir hesir óregluligu 3-landsbátarnir sleppa ikki at landa í Íslandi.

So standa vit eftir við eini avmarkaðari kvotu. Tí fyri tað fyrsta fara kanska eini 30.000 burtur av heildarkvotuni, sum íslendingar fáa og fyri tað næsta hava vit longu mist 2000 tons ov nógv í russiskum sjógvi. Og eftir standa vit við Svartaper - við Jørmund Vágadal og hansara monnum. Tá haldi eg skommin er fullkomin.

-Tosar tú við føroyingar í dag, so eru teir næstan allir sum ein í øðini inn á norðmenn!

-Tað kann eg sjálvandi eisini vera. Men skal tú bara gera avtalur við fólk tær dæmar, so verða fáar avtalur gjørdar. Hetta er ikki eitt mál, har kenslurnar skulu vera avgerandi. Tú hevur eina ábyrgd og skal verja fíggarlig áhugmál. Tú hevur rætt og slætt ikki ráð til sum hægsti myndugleiki í Tinganesi at rópa upp um, hvør er ein lortendi og ikki. Tú verður noyddur at rokna út, hvar tú kanst finna eina javnavág. Er tað nakað, sum tú saknar í hesum landi, so er tað nettup stabiliteturin.

